



Fylkesmannen i  
Hordaland

Dykker ref.

Vår ref.

Bergen / Måøy

Fiskeridir: 06/11910 Fylkesmannen: 06/9240

31.07.2006

Fiskeridirektoratet  
Kyst- og Havbruksavdelingen  
Postboks 2009 Nordnes  
5817 BERGEN

Direktoratet for Naturforvaltning  
7485 TRONDHEIM



FISKERIDIREKTORATET  
REGION VEST

Fiskeri- og kystdepartementet  
Vedlegg ..... av .....

FISKERIDIREKTORATET	
AP. NOY	40
01. AUG. 2006	
2006/11975	SØK.NR. 1
5.0. 8	

## FORVALTNING AV LAKSEOPPDRETTSNÆRINGEN I HARDANGERFJORDEN

Fiskeridirektoratet region Vest og Fylkesmannen i Hordaland, ber via Fiskeridirektoratet og DN, Fiskeri og Kystdepartementet og Miljøverndepartementet om å vurdere behov for et særskilt forvaltningsregime i Hardangerfjorden i en overgangsperiode. Perioden må vare til en med rimelig sikkerhet kan si at oppdrett av laks ikke skader sjørret- og de ville laksestammene i fjorden.

### Bakgrunn

Hardangerfjorden er landets største produksjonsområde for oppdrettslaks med en tetthet av anlegg i midtre og ytre del av fjorden som en ikke finner andre steder i landet. Forholdene for lakseoppdrett i fjorden er gunstige, og mange selskap ønsker å flytte inn flere konsesjoner til dette området.

Hardangerfjorden er samtidig en av de to viktigste laksefjordene i Hordaland, og har syv elver med verdifulle laksebestander. Det er i tillegg mange gode sjørretvassdrag som munner ut i denne fjorden. Tilstanden for samtlige laksebestander er nå svært kritisk, og sjørretbestandene i midtre Hardangerfjord er redusert til et lavt nivå.

Det er nå enighet blant forskere og forvaltning at lakselus og rømt oppdrettslaks er de viktigste årsakene til problemene for laks og sjørret i dette området.

Stor anleggstetthet og mange aktører er også en viktig bakgrunn for at sykdomssituasjonen for lakseoppdrettsnæringen i dette området synes mer utrygg de siste åra. I 2004 hadde vi bl.a. tre utbrudd av infeksios lakseanemi (ILA) i Hardangerfjord-området. Pankreassjukdom (PD) har også de siste par åra gitt store tap i ytre deler av fjorden. En forverring av sykdomssituasjonen er en indikasjon på at en bør begrense eller fryse produksjonsvolumet i Hardangerfjorden inntil forebyggende driftsrutiner som koordinert utsett og brakklegging er bedre etablert, og evt. bedre arrondering av lokaliteter er oppnådd.

Det har de siste 10-15 årene vært et press på å få øket produksjon av laks i Hardangerfjorden. For å få en styring med denne utviklingen har Fylkesmannen i Hordaland, Fiskerisjefen i Hordaland, nå Fiskeridirektoratet region Vest og Fylkesveterinæren for Hordaland og Sogn og Fjordane, nå Mattilsynet region Vest, forsøkt å holde en relativt restriktiv linje med hensyn på innflytting og økning av biomassen i den grad forskriftene har tillatt dette. Etter fastsettelse av tidligere klareringsforskrift og laksetildelingsforskrift, nå forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret, opphevelse av førkvoter og oppfordringer om å legge vekt på å tilrettelegge for vekst og arealutnyttelse, er det vanskelig å kunne hindre økning av biomasse produksjon i Hardangerfjorden uten at det innføres særskilt forvaltningsregime for fjorden.

Vi frykter at konsekvensene av dagens forvaltningsregime kan bli en varig svekkelse av lakse- og sjøørret stammene i fjorden med fare for tap av bestandene for godt. Dette kan også på lengre sikt ramme oppdretterne, på grunn av den genetiske pool næringen er avhengig av og på grunn av de negative signalene til markedet dette vil kunne gi. Vi vil også minne om Norges internasjonale forpliktelser med hensyn til bevaring av den atlantiske laksen.

Vi ønsker å få departementenes vurdering av situasjonen. Vi ønsker å kunne få anledning til å begrense videre produksjonsøkning inntil en har funnet en driftsform som ikke vil skade de ville laks- og sjøørretstammene i fjorden og ikke medfører større risiko for spredning og etablering av alvorlige smittsomme sykdommer i oppdrettspopulasjonene.

En slik forvaltning bør bygge på en overordnet plan for utvikling av akvakulturnæringen i området. Inkludert i denne planen bør det settes opp konkrete miljømål. Det vil si at der vil være klare kriterier for forbedringer som skal til for at regimet igjen kan forandres. Eksempler på dette vil være: antall gytende villfisk, andel rømt oppdrettsfisk i elvene, lusenivået på utvandrende smolt og sjøørret etc.

Planen bør være så kunnskapsbasert som mulig. Etatene ønsker derfor videre satsing på forskning i området med tanke på en miljømessig forsvarlig utvikling og på driftsformer som er mer robuste for å hindre spredning og akkumulering av smittsomme agens i oppdrettspopulasjonene

Med ønsket forvaltningsrettet forskningsinnsats, eller utredning, og med hjelp av det utmerkete arbeide som utføres av Hardanger Fiskehelsenettverk, som de fleste aktørene i området er medlemmer av, er det ikke sagt at et strengt forvaltningsregime for Hardangerfjorden trenger vare i lang tid.

Fylkesmannen i Hordaland, Miljøvernavdelinga og Fiskeridirektoratet region Vest er kjent med at Mattilsynet har satt inn smitteforebyggende tiltak i området, som vi forventer vil få en positiv effekt på helsetilstanden for laksefisk i området.

De regionale etatene har inntil de siste årene frarådd innflytting av ytterligere konsesjoner i Hardangerfjorden innenfor Varaldsøy. Fylkesmannen frarår nå overfor Fiskeridirektoratet å gi tillatelse til utviding og etablering av nye lokaliteter i området. Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til utviding/etablering der konsesjonsinnehaver planlegger en drift over en treårsperiode som gir forbedring i nåværende driftsopplegg og der fisk settes ut vekselvis innenfor og utenfor området. Vi viser til hjemmel for å ta hensyn til villaksinteresser og fare for utbredelse av sykdom på fisk i Akvakulturloven §6

Det har de siste 10-15 årene vært et press på å få øket produksjon av laks i Hardangerfjorden. For å få en styring med denne utviklingen har Fylkesmannen i Hordaland, Fiskerisjefen i Hordaland, nå Fiskeridirektoratet region Vest og Fylkesveterinæren for Hordaland og Sogn og Fjordane, nå Mattilsynet region Vest, forsøkt å holde en relativt restriktiv linje med hensyn på innflytting og økning av biomassen i den grad forskriftene har tillatt dette. Etter fastsettelse av tidligere klareringsforskrift og laksetildelingsforskrift, nå forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret, opphevelse av førkvoter og oppfordringer om å legge vekt på å tilrettelegge for vekst og arealutnyttelse, er det vanskelig å kunne hindre økning av biomasse produksjon i Hardangerfjorden uten at det innføres særskilt forvaltningsregime for fjorden.

Vi frykter at konsekvensene av dagens forvaltningsregime kan bli en varig svekkelse av lakse- og sjørret stammene i fjorden med fare for tap av bestandene for godt. Dette kan også på lengre sikt ramme oppdretterne, på grunn av den genetiske pool næringen er avhengig av og på grunn av de negative signalene til markedet dette vil kunne gi.

Vi vil også minne om Norges internasjonale forpliktelser med hensyn til bevaring av den atlantiske laksen.

Vi ønsker å få departementenes vurdering av situasjonen. Vi ønsker å kunne få anledning til å begrense videre produksjonsøkning inntil en har funnet en driftsform som ikke vil skade de ville laks- og sjørretstammene i fjorden og ikke medfører større risiko for spredning og etablering av alvorlige smittsomme sykdommer i oppdrettspopulasjonene.

En slik forvaltning bør bygge på en overordnet plan for utvikling av akvakulturnæringen i området. Inkludert i denne planen bør det settes opp konkrete miljømål. Det vil si at der vil være klare kriterier for forbedringer som skal til for at regimet igjen kan forandres. Eksempler på dette vil være: antall gytende villfisk, andel rømt oppdrettsfisk i elvene, lusnivået på utvandrende smolt og sjørret etc.

Planen bør være så kunnskapsbasert som mulig. Etatene ønsker derfor videre satsing på forskning i området med tanke på en miljømessig forsvarlig utvikling og på driftsformer som er mer robuste for å hindre spredning og akkumulering av smittsomme agens i oppdrettspopulasjonene

Med ønsket forvaltningsrettet forskningsinnsats, eller utredning, og med hjelp av det utmerkete arbeide som utføres av Hardanger Fiskehelsenettverk, som de fleste aktørene i området er medlemmer av, er det ikke sagt at et strengt forvaltningsregime for Hardangerfjorden trenger vare i lang tid.

Fylkesmannen i Hordaland, Miljøvernavdelinga og Fiskeridirektoratet region Vest er kjent med at Mattilsynet har satt inn smitteforebyggende tiltak i området, som vi forventer vil få en positiv effekt på helsetilstanden for laksefisk i området.

De regionale etatene har inntil de siste årene frarådd innflytting av ytterligere konsesjoner i Hardangerfjorden innenfor Varaldsøy. Fylkesmannen frarår nå overfor Fiskeridirektoratet å gi tillatelse til utviding og etablering av nye lokaliteter i området. Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse til utviding/etablering der konsesjonsinnehaver planlegger en drift over en treårsperiode som gir forbedring i nåværende driftsopplegg og der fisk settes ut vekselvis

innenfor og utenfor området. Vi viser til hjemmel for å ta hensyn til villaksinteresser og fare for utbredelse av sykdom på fisk i Akvakulturloven §6

Slik situasjonen fortoner seg, frykter vi likevel at de ville laksestammene kan gå tapt og at næringen kan påføres større tap på grunn av smittsomme sykdommer hvis ikke det gis muligheter for å sette inn regulerende tiltak.

Etatene ønsker å ha klart påpekt ovenstående forhold vedrørende forvaltning av lakseoppdrett og de ville laksestammene i Hardangerfjorden nå, og vil be om departementenes synspunkter på forholdet

Fylkesmannen i Hordaland Miljøvernavdelinga

Fiskeridirektoratet region Vest

*for*  
Terje Aasen  
Miljøvernsjef

Kari Morvik  
fung. regiondirektør

Vedlegg:

Søylediagram som viser utvikling i utsett i Hardangerfjordbassenget 2002 - 2004

Tabell som viser bevegelse i konsesjoner og biomasse i Hardangerfjorden 31.05.00 til 31.05.06

Kart over området med oppdrettslokaliteter avmerket pr. 31.05.06

Kopi:

Vestnorsk Havbrukslag  
Mattilsynet region Vest

**HARDANGERFJORDEN**

	Antall konsesjoner		Lokalitets Biomasse tonn		Søknader pr 01.06.06	
	Innafor Varaldsøy	Utafor Varaldsøy	Innafor Varaldsøy	Utafor Varaldsøy	Innafor Varaldsøy	Utafor Varaldsøy
31.05.00	19	12	30.875	13.910		
31.05.04	30*	16	35.750	25.740		
31.05.06	30	20	39.650	32.720		
					10 stk – 15.880 t	3 stk – 3.900 tonn

\* Tildelt to nye konsesjoner innafor Varaldsøy, 2002 og 2003.

Utsatt fisk (< 1000gr.) i Hordal



